

ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଟାଟା ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ଏବଂ ଲୋକୋମୋଟିଭ୍ କମ୍ପାନୀ, ଲିମିଟେଡ୍ ଇଟିସି.

ନଭେମ୍ବର 10, 1997

[ସୁହାସ ସି. ସେନ ଏବଂ ଏମ୍. ଜଗନ୍ନାଥ ରାଓ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିସ୍ବୟ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950 ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 /

ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ—ଗଣନା—ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କ୍ଷମତା—ନ୍ୟାୟିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ପରିସର—
ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରି, କେଉଁ ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ପ୍ରଣାଳୀରେ
ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯିବା ଉଚିତ ସେ ବିଷୟରେ ସହକାରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦେଇପାରିବେ
ନାହିଁ।

ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ—ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ—ଉତ୍ତରଦାତା କମ୍ପାନୀ ଦ୍ବାରା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା
ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ଯାନଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା—ଅବକାରୀ ସହକାରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ବାରା
କରାଯାଇଥିବା ଆକଳନ—ଉତ୍ତରଦାତା କମ୍ପାନୀ ଦ୍ବାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ରିଟ୍—ସହକାରୀ
ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ବାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ—ଉତ୍ତରଦାତା କମ୍ପାନୀ ଦ୍ବାରା
ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ଉପରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା
ନିମନ୍ତେ—ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟରେ କମ୍ପାନୀ କାରଖାନା ଫାଟକରେ ଯାନ ବିକ୍ରି କରିଥିଲା ତାହା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ
ଯୋଗ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ଗଣନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ—ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା
ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଟାଟା ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ଏବଂ ଲୋକୋମୋଟିଭ୍ କମ୍ପାନୀ
(ଟି ଇ ଏଲ୍ ସି ଓ)ର ଆଞ୍ଚଳିକ ବିକ୍ରୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା, କମ୍ପାନୀ ଦ୍ବାରା ଦାଖଲ
ହୋଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକାରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନୁହେଁ—ଭାରତ
ସଂଘ ଦ୍ବାରା ଆଗତ କରାଯାଇଥିବା ଅପିଲ—ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା, ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ
ଦ୍ବାରା ଆଦୌ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ନଥିଲା—ସେ ତାଙ୍କ ବିଚାରର ପ୍ରୟୋଗରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି
ଭାବିବା ଭଳି ସହକାରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାର ଅଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି—ସେ ଯେଉଁ
ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମାଗି ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିବେ—ଯେଉଁ

ପ୍ରଶାଳୀ ଏବଂ ପଦ୍ମରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯିବା ଉଚିତ ତାହା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଦେଖାନୀ ଅପିଲୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 7645/1997 ।

ସି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଜେ.ସି. ସଂଖ୍ୟା 802/1988 (ଆର)ରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ତା 27.9.88ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏନ୍.କେ. ବାଜପେୟୀ ଏବଂ ଭି.କେ. ବର୍ମା ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ମେସର୍ସ ଜେ.ବି.ଡି. ଏବଂ କୋ.ଙ୍କ ପାଇଁ ସୋଲି ଜେ. ସୋରାବଜୀ, ରବିନ୍ଦର ନାରାୟନ, ଶ୍ରୀଧରନ, ସୁଶ୍ରୀ ଅମୃତା ମିତ୍ର, ଅମିତ ବଂଶଲ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ କୁହ୍ନି ସିଂ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

କମ୍ପାନୀ ଦ୍ଵାରା ପୂର୍ବରୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ଉପରେ ବିଳମ୍ବ ନକରି ଉପଯୁକ୍ତ ତୁଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ଜାମସେଦପୁରର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ସହକାରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିବା ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଖଣ୍ଡପୀଠର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଭାରତ ସଂଘ ଅପିଲ କରିଛନ୍ତି । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଜାମସେଦପୁରର କାରଖାନା ପାଟକରେ କମ୍ପାନୀ ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟରେ ଯାନ ବିକ୍ରି କରିଥିଲା ତାହା ଉତ୍ପାଦନ ଯୋଗ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ଗଣନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ବିଭାଗର ସହକାରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ କେବଳ ଉତ୍ପାଦନ ଯୋଗ୍ୟ ଶୁଳ୍କର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଦସ୍ତାବିଜ ମାଗିପାରିବେ । ଏହି ମାମଲା ଟାଟା ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ଏବଂ ଲୋକୋମୋଟିଭ୍ କମ୍ପାନୀ (ଟି ଇ ଏଲ୍ ସି ଓ)ର ଆଞ୍ଚଳିକ ବିକ୍ରୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା, କମ୍ପାନୀ ଦ୍ଵାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକାରେ ତୁଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଯୁ.ଓ.ଆଇ. ବନାମ ଟାଟା ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ଏବଂ ଲୋକୋମୋଟିଭ୍ କୋ.,ଲିମିଟେଡ଼

ଅପିଲକାରୀ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଆଞ୍ଚଳିକ ବିକ୍ରୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ମୂଲ୍ୟ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଅବକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା କାରଣ ଜାମସେଦପୁରରେ କମ୍ପାନୀର କାରଖାନା ଫାଟକ ଠାରେ ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ମୂଲ୍ୟ ଆଦାୟ କରାଯାଉଥିଲା । ଉତ୍ତରରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ, କମ୍ପାନୀ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ବିକ୍ରିର ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟବସାୟୀ ମାନଙ୍କୁ ଥିଲା; ବିକ୍ରିର ଏକ ଛୋଟ ଅଂଶ ସିଧାସଳଖ ଉପ-ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଧିକନ୍ତୁ, ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଶୁଣାଣି ସମୟରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ସେହି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଆମ ମତରେ, ଏହି ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆଦୌ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ନଥିଲା । ସହକାରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ତାଙ୍କ ବିଚାରର ପ୍ରୟୋଗ କରି ଏବଂ ଆଇନ ଏବଂ ତଥ୍ୟ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କର ଭାବନା ଶକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ମନେକରୁଥିବା ଭଳି, ସେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାର ଅଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ସେ ଯେଉଁ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମାଗି ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିବେ । ଯଦି ସହକାରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କୌଣସି ରାୟକୁ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲ ଏବଂ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ମାଧ୍ୟମରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବୈଧାନିକ ପ୍ରତିକାର ଥିଲା । ଯେଉଁ ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ପଦ୍ଧତିରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯିବା ଉଚିତ ତାହା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଯଦି ସହକାରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ମତ ହେଉଛି ଯେ, ଆଞ୍ଚଳିକ ବିକ୍ରୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ କେଉଁ ମୂଲ୍ୟରେ ଟ୍ରକ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିଲା ସେ ବିଷୟରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ, ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କୁ ଏପରି ଅନୁସନ୍ଧାନରୁ ଅଟକାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସୋରାବଜୀ ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ସମାନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, ପୂର୍ବ ଆକଳନ ବର୍ଷ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପୂର୍ବ ରାୟକୁ ଧ୍ୟାନ ନଦେଇ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନଟି ଅତ୍ୟଧିକ ଭାବରେ ଚାଲିଛି । ଏହି ବିବାଦରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ମାମଲାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପୂର୍ବ ରାୟ ଦ୍ଵାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ସହକାରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ଥିବା ଏକ ବିଷୟ ଅଟେ । ତାଙ୍କୁ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଆଇନର ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉତ୍ପାଦନ ଯୋଗ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ସେ ଯାହା

ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ଭାବନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ସେହି ତଦନ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରି ସହକାରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାର ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ପଦ୍ଧତି ବିଷୟରେ ଉପଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଭୁଲ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଅପିଲ ଅଧୀନରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟକୁ ବାତିଲ କରିଦିଆଯାଇଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

ସହକାରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ଆକଳନ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ ଶେଷ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଚି.ଏନ୍.ଏ.

ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

“ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଦ୍ୱୟ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।”

ଅନୁବାଦକ

ଆଦିତ୍ୟ ପ୍ରସାଦ ମିଶ୍ର

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।